

záleží pouze na tom, zda ukradené bankovky měly v tuzemsku směnnou hodnotu, a to bylo skutečně právem dovoděno.

Čís. 563.

Podlouný vývoz předmětů potřeby do ciziny (zákon ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n.).

Pro trestnost podlouného vývozu jest lhostejno, zda měla být státu způsobena škoda.

(Rozh. ze dne 8. října 1921, Kr II 352/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 29. října 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle § 2 b) zákona ze dne 18. března 1920, č. 188 sb. z. a n. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost vychází z právního názoru, že zákon ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n., se vztahuje pojmově jen na takové případy, ve kterých vznikla státu podlouným vývozem nějaká škoda, přičemž oporu pro správnost svého názoru hledá ve vysokých trestech zákona, a namítá, že stěžovatel dopravoval koně do Rakouska jen proto, že již dříve dopravil do Československé republiky tajně koně lepšího, tak že prý Československé republice nejen nevzešla z jeho jednání škoda, nýbrž jí tím naopak přibyla jistá vyšší hodnota. Námitka je bezpodstatná. Již rozsudek obírá se touž obranou stěžovatelovou, odmítá ji však a činí tak prostým poukazem na zákon o stíhání podlouného vývozu, který zakazuje vývoz každého předmětu bez úředního povolení. Stanovisko nalézacího soudu dlužno označiti správným a dodati, že bylo věcí stěžovatele, pokud se týče majitele koně, který jej stěžovateli za účelem podlouné dopravy do Rakouska odevzdal, aby byl, žádaje o předepsané povolení, na podporu své žádosti poukázal na skutečnost, které se stěžovatel nyní za trestního řízení dovolává, a bylo by bývalo na příslušném činiteli, by onu okolnost byl uvážil a dle výsledku úvahy povolení buď udělil nebo je odepřel. Nebylo-li o povolení zažádáno, nabylo stěžovatelovo jednání, poněvadž dopravoval koně do ciziny bez povolení, vydaného oprávněným činiteli, povahy dopravy podlouné, na níž ani ona skutečnost, které se nyní dovolává, již ničeho nemůže změnit.

Čís. 564.

Predražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Ani tehdy, nakoupil-li prodávatel za neobvykle nízkou cenu, nemůže požadovati více, než-li činí nabývací náklady včetně hospodářsky odůvodněného zisku.

(Rozh. ze dne 10. října 1921, Kr I 742/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Mladé Boleslavi ze dne 4. září 1920, pokud jím byl obžalovaný dle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin předražování dle třetího odstavce § 7 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., napadený rozsudek zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství odporuje rozsudku první stolice, kterým byl obžalovaný Alois H. dle § 259 č. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin řetězového obchodu a předražování ve smyslu §§ 11 čís. 4 a 7 odstavce třetí zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. pouze potud, pokud jde o výrok, sprostující obžalovaného z obžaloby pro přečin předražování. Rozsudek zjišťuje o obžalovaném, že krávu, jemu dne 3. května 1920 Karlem L-em za 3400 K prodanou, dne 12. května 1920 prodal dále za 5800 K. Na odůvodnění výroku, sprostujícího obžalovaného z obžaloby pro přečin předražování, uvádí se v rozhodovacích důvodech rozsudku, že Karel L., chtěje se krávy zbaviti za každou cenu a neznaje skutečných cen, přijal cenu, mu obžalovaným nabídnutou, a že se teprve později zejména z toho, že mu řezník za krávu hned za několik dní po jejím odvedení nabízel 7000 K, přesvědčil, že ji prodal za cenu neobyčejně nízkou. Nelze prý tudíž tvrditi, že obžalovaný prodal krávu za cenu nepřiměřeně vysokou. Zmateční stížnosti, která se číselně dovolává důvodu zmatečnosti dle § 281 čís. 10 tr. ř., ve skutečnosti však uplatňuje důvod zmatku dle § 281 čís. 9 a) tr. ř., nelze aspoň potud, pokud vytýká, že nalézací soud následkem nesprávného posouzení věci neshledal v jednání obžalovaného při nejmenším skutkové podstaty přestupku předražování, upříti oprávnění. Z dosti kusého odůvodnění rozsudkového výroku, zejména ze zmínky o »skutečných cenách« dlužno souditi, že nalézací soud nepovažuje peníz 5800 K, za který obžalovaný krávu prodal, za cenu zřejmě přemrštěnou (rozsudek mluví o ceně »nepřiměřeně vysoké«) patrně proto, že nevybočovala buď vůbec nebo ne příliš z oněch cen, které se v kritické době za krávu platily, a že zejména ani nedosahovala oné výše, jež za touž krávu o několik dní později nabídnuta bylo L-ovi. Stanovisko nalézacího soudu je zřejmě nesprávné. Pro posouzení otázky přiměřenosti či zřejmě přemrštěnosti ceny jsou v konkrétním případě směrodatnými především nabývací náklady, takže zásadně není prodávající, nemá-li přijíti do kolise s trestním ustanovením o předražování, oprávněn požadovati nebo přijati za předmět potřeby cenu, která by převyšovala jeho vlastní náklady nabývací včetně případného slušného t. j. hospodářsky odůvodněného výdělku. Od zásady této se uchýliti není dovoleno ani v takovém případě, ve kterém podařilo se prodávajícímu opatřiti si předmět potřeby ať již z příčiny jakékoli lacino t. j. za cenu, nedosahující cen, které jsou při onom předmětu potřeby cenami běžnými. Povinností jeho jest, by při dalším prodeji předmětu toho neužil získané výhody k ukojení svého sobeckého zájmu, nýbrž by ji požadováním ceny, přiměřené vlastním nákladům nabývacím, přesunul na prospěch celku, neboť jen takovýto postup může vydatně spolupůsobiti při uskutečňování snah,

nesoucích se k tomu, by ceny, vyhnané do výše vlivem mimořádných poměrů, vyvolaných válkou, doznaly opět žádoucího poklesu. Také ten, kdo za předmět potřeby, jím samým bez jakéhokoli důvodu lacino získaný, požaduje nebo si poskytnouti dá daleko vyšší cenu běžnou, žádá nebo přijímá cenu zřejmě přemrštěnou, a jedná takto u využitkování oněch běžných cen, vytvořených válkou, využívá zároveň mimořádných poměrů vyvolaných válkou. Kdyby podobné jednání mělo býti beztrestně trpěno, nenabyl by nikdy účinnosti jeden z důležitých činitelů, které jsou s to přivoditi postupné klesání cen, válkou do výše vyhnaných. Rozsudek zjišťuje, že obžalovanému vzešly vedle vlastního nákupního nákladu další výlohy pouze živěním krávy po 7 dní ve výši nejméně 500 K tak, že rozdíl mezi jeho nabývacími náklady včetně výloh živěním a cenou jím požadovanou činil asi 1900 K neb o něco méně, což nasvědčuje tomu, že cena, kterou obžalovaný za krávu požadoval, byla cenou zřejmě přemrštěnou.

Čís. 565.

Pokud jest trestným manžel, odděleně žijící, jenž přisvojil si proti vůli manželky plodiny z jejího pole.

(Rozh. ze dne 10. října 1921, Kr II 57/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Ondřeje W. do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 15. ledna 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže dle §§ 171, 174 IIa) a 175 II a) tr. zák.

Důvody:

Napadeným rozsudkem byl stěžovatel uznán vinným, že odcizil ve společnosti spoluzloděje na poli Anny C-ové brambory v ceně 125 K; dle rozhodovacích důvodů byl spoluzlodějem František C., manžel Anny C-ové; manželé žijí již asi rok odděleně. Zmateční stížnost uvádí, že § 1238 obč. zák. stanoví, dokud manželka neprojevila odporu, právní domněnku, že manželka svěřila manželovi správu svého volného majetku; dle § 1239 obč. zák. jest manžel práv pouze z kmenového statku nebo kapitálu, není však povinen skládati účty o užitcích, které bral po dobu správy, nebylo-li vyúčtování výslovně vymíněno; naopak pokládá se za to, že jest účet spraven až do dne, kdy správa se končí; bylo prý tedy na soudu, aby byl zjistil, zdali Anna C-ová odporovala správě svého majetku manželem Františkem C-em, a zdali si vymínila, že František C. podá účet o užitcích jejího majetku; neprojevila-li Anna C-ová odporu a nevymínila-li si súčtování, byl by prý býval František C., kdyžtž okolnost, že s manželkou nežije, je bezvýznamna, oprávněn, aby si přisvojil brambory, pročtž by pak ani súčastnění se stěžovatelovo na jich odejmutí nebylo krádeží. Mělo prý se též výslovně zjistiti, nebyla-li mezi manželé C-ovými ujednána smlouva manželská (smlouva, kterou upravili manželé vzájemně své majetkové poměry); všeobecné prohlášení Anny C-ové v tom směru nestačí, neboť dle zkušeností panuje prý v těchto věcech mezi venkovským obyvatelstvem nápadná neznalost významu a dosahu